

РЕШЕНИЕ

№ 2023

гр. София, 27.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав,
в публично заседание на 26.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **11108** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по на чл.145-чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), вр. чл.27а от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Образувано по жалба от А. А. П. срещу решение по т.5 по протокол от 21.06.2023 година на научния съвет (НС) на Националната художествена академия (НХА) за неизбиране на жалбоподателката за главен асистент по „Живопис“ и „Стенопис“ в Катедра „Стенопис“ и провеждане на нова процедура, с искане да бъде обявено за нищожно, евентуално-отменено, като незаконосъобразно.

Наведените основания за оспорване са за материална некомпетентност на органа-липса на правно основание за вземане на отрицателно решение, неспазване на установената форма, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните норми и несъответствие с целта на закона-чл.146, т.1-т.5 АПК. Жалбоподателят твърди, че нямало правно основание при липса на констатирано нарушение, НС на НХА да не се съобрази с решението на научното жури (НЖ). НС действал в

условията на обвързана администрация, а и не съществували обстоятелства, които да послужат, като основание за взетото отрицателно решение. Нарушението на установената форма е аргументирано с твърдения за липса на фактически и правни основания за взетото решение от НС. Основанията по чл.146, т.3 и т.4 АПК са мотивирани с твърдения за неразбиране от НС на процедурата по даване на академична длъжност „главен асистент“. НЖ, за разлика на НС, включвало специалисти в тясната професионална сфера на конкурса. В този смисъл не ставало ясно какво било процесуалното значение на извършения преглед на представените извън работата на журито в производството по конкурса работи и какви са мотивите анализът на тези „допълнителни работи“ да доведат до отхвърляне на решението на НЖ. Като съществено нарушение се твърди уведомяването на жалбоподателката след изтичането на нормативно установения 14-дневен срок. Оспореното решение било взето и при явно несъответствие с целта на закона. Налице било превратно упражняване на власт, което водело до липса на субект на власт и воля на власт, което било равнозначно на липса на компетентност на органа, взел процесното решение. Нарушени били принципите на чл.4-13 АПК.

С писмения отговор на жалбата, инкорпориран в съпроводителното писмо по изпращането ѝ на съда, ответникът оспорва основателността на жалбата. Излага, че конкурсът бил проведен при спазване на раздел II „Условия и ред за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ от приетия на основание чл.15, ал.1 ЗРАСРБ Правилник на НХА за прилагане на ЗРАСРБ. НС в качеството на решаващ орган не бил обвързан от решението на НЖ и не бил длъжен да го приеме. НЖ е помощен орган на НС, поради което е неговите решения не обвързвали НС. В случая оспореният акт е издаден в условията на оперативна самостоятелност. Спазено бил изискването на чл.47, ал.2 от Правилника на НХА, съгласно който при избора пред НС кандидатът представя презентация/изложба. Изискването на ал.3 от с.н. за провеждане на избора с тайно гласуване пък означавало, че никой от гласувалите членове на НС не можел да мотивира вота си без да се разкрие.

В съдебно заседание пред АССГ процесуалният представител на жалбоподателката- адв.Б. поддържа жалбата и моли за уважаването ѝ, както и за присъждането на направените по делото разноски, за които представя списък по чл.80

ГПК, вр.чл.144 АПК. При условията на евентуалност, ако съдът отхвърли жалбата, прави възражение за прекомерност на заплатеното от ответника адвокатско възнаграждение. В депозираните по делото писмени бележки, в определения за това от съда срок, излага допълнителни аргументи за осъществяването на основанието по чл.146, т.2 АПК-нарушение на формата, като се позовава на изказвания на членовете на НС, отразени в протокола от заседанието на 29.09.2023 година, когато е било разгледано подадено срещу процесното решение възражение. Направените тогава изказвания от членовете на НС явно демонстрирали нагласата, съзнанието и увереността, че обосновка за решението не се дължи.

Ответникът-НС на НХА се представлява от адвокати С. и М., които оспорват жалбата и молят за отхвърлянето ѝ, както и за присъждането на направените за производството разноски. От своя страна те също релевират възражение за прекомерност на заплатеното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение. Съображения за спазването на изискванията за законосъобразност на оспорения акт излагат в депозираните по делото писмени бележки. В тях аргументират издаването на акта от компетентен орган и при спазване на установената процедура. Акцентират върху несамостоятелното значение на решението на НЖ и поддържат, че тайния вот при вземане на процесното решение предпоставял липсата на излагане на мотиви от членовете на НС. Същевременно обаче мотивите за взетото решение се извличали от подготвителните документи-аргументите в предложението на НЖ, становищата и рецензиите на неговите членове, автобиографиите и останалите представени от кандидатите документи.

Заинтересованите страни (ЗС) А. К. А. и С. К. Б. не се явяват, не се представляват и не изразяват становище по жалбата.

Административен съд София- град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства и служебно на основание чл.168, ал.1, вр.чл.146 от АПК провери изцяло законосъобразността на акта, в оспорената му част, намира следното от фактическа и правна страна:

Жалбата е допустима.

Налице са положителните условия, съотв. липсват пречките, свързани със

съществуването и упражняването на субективното публично право на оспорване по чл.159 АПК. Жалбата е подадена срещу акт, който може да бъде оспорен съдебно-чл.32, ал.8 ЗРАСРБ и от лице с правен интерес от оспорването (чл.147, ал.1 АПК)-неблагоприятно засегнат адресат, участник в конкурса. Предвид данните, че жалбоподателката е уведомена по имейл на 19.07.23 година за процесното решение и подаването на жалбата до съда чрез ответника на 28.07.23 година, несъмнено е спазен и преклузивният 14-дневен срок по чл.149, ал.1 АПК. Отделно от това в случая е приложим и удълженият 2-месечен срок по чл.140, ал.1 АПК, предвид липсата на указание в оспореното решение или в съобщението за неговото издаване пред кой орган и в какъв срок може да се подаде жалба.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Условията и редът за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ са регламентирани в чл.18-чл.23 ЗРАСРБ, чл.45-52 от ППЗРАСРБ, както и в Правилника на НХА, приет на основание законовата делегация на чл.15, ал.1 ЗРАСРБ в съотв. с принципа на автономия на висшите училища и научните организации (чл. 1, ал. 2, т. 1 от закона). Израз на тази автономия е именно предоставеното на висшите училища и научните организации право да уредят някои аспекти на отношенията, свързани с придобиването на научни степени и заемането на академични длъжности в своите правилници. Съгласно чл. 15, ал. 1, изречение второ от ЗРАСРБ, с правилниците на висшите училища и научните организации могат да бъдат определени и допълнителни изисквания за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, отразяващи спецификата на отделните професионални направления. С правилниците за развитие на академичния състав на висшите училища обаче не могат да предвиждат условия за заемане на съответната академична длъжност, различни, от законоустановените.

Оспореното решение е взето от компетентен орган (чл.146, т.1 АПК). Компетентността на органа произтича от чл. 23, ал. 1 от ЗРАСРБ, съгласно който факултетният, съответно научният съвет провежда избора за главен асистент не по-късно от 14 дни след предложението на журито. Съгласно чл. 11 ал.5 т.21 от Правилника за дейността на НХА, приложен по делото, академичният съвет на висшето училище функционира като негов НС. Последният се състои от 17 члена (от

общо 25 от в състава на АС), включително ректора, който е негов член по право съгласно Правилника, всички те избрани поименно на проведеното общо събрание на НХА на 15 януари 2020 г. съгласно представения по делото протокол от същата дата, с мандат от 4 години. Видно от протокола от 21.06.2023г., всички избрани от общото събрание членове на НС (хабилитирания състав на АС) с изключение на един са присъствали на заседанието и са гласували по следния начин: 4-ма „за“ и 10-ма „против“ избора на жалбоподателката. Следователно оспореното решение е валидно прието- при наличието на необходимия кворум и мнозинство съгл.чл.47, ал.3 от Правилника на НХА за прилагане на ЗРАСРБ.

Спазена е и установената процедура за провеждането на конкурса, за което и страните не спорят (чл.146, т.3 АПК).

Процедурата се е развила при спазване условията и реда на чл. 19-23 ЗРАСРБ и чл.40 и сл. от приетия на основание чл.15 от закона Правилник на НХА за прилагане на ЗРАСРБ на няколко етапа, сред които са: Решение по т.4.1 от Протокол №26/12.07.22 година за провеждане на конкурс за главен асистент по „Живопис“ и „Стенопис“ в катедра Стенопис в срок от 2 месеца от публикуване на съобщението в н.р. ДВ; Публикуване на обявата за конкурса в ДВ, бр.7/24.01.23 г.; Определени от катедрения съвет (КС) с решение по т.1 от Протокол №91/10.02.23 година условия за провеждане на избора, както и предложен състав на НЖ, състоящо се 5-ма членове, двама от които външни, вкл. и 2-ма резервни (1 вътрешен и 1 външен член). Определените от КС условия са: 1-ви изпит (практически)-живописен етюд с определен обект, размери и време за рисуването му от кандидатите и 2-ри изпит (събеседване)-представяне от кандидатите на портфолио с творческите им постижения, научни и учебни прояви и на предварително развита визия/концепция за развитие на специалност „Стенопис“ в контекста на съвременното академично обучение през близките години, в която очертават своите артистични, научни и технически компетенции, които ще допринесат за това развитие; Подаване на молба от кандидата за допускане до участие в конкурса, към която се прилагат императивно посочени документи; Определяне на поименен състав на НЖ (който съвпада с предложения от КС) със Заповед №0103-О/10.05.23 година на ректора на НХА, след одобрението му с решение на НС от 05.05.23 година; Допускане на кандидатите от

специално определената комисия и уведомяването им, че са допуснати до участие в конкурса, като в случая кандидатите са трима-жалбоподателката и ЗС по делото; Провеждане на конкурса от НЖ и оценяване на кандидатите, както и изготвянето на доклад-заключение от председателя на НЖ за резултатите от конкурса с мотивирано предложение в доклада на председателя на НЖ за избор, при повече от един кандидати.

Видно от протокола от 15.06.23 година, НЖ е провело конкурса в пълен състав, изслушало е концепциите на тримата кандидати и след подробно обсъждане от членовете на двете части от конкурсния изпит е взело единодушно решение да предложи НС да избере жалбоподателката А. П. на обявената за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по „Живопис“ и „Стенопис“ в катедра „Стенопис“ в НХА. Изготвен е и доклад от председателя на НЖ за резултатите с мотивирано предложение за избор на жалбоподателката П..

Процедурата е приключила с оспореното пред съда решение по т.5 от протокол от 21.06.2023 година на НС е за неизбиране на жалбоподателката за главен асистент по „Живопис“ и „Стенопис“ в Катедра „Стенопис“ и провеждане на нова процедура.

Тук следва да се посочи, че несвоевременното уведомяване на жалбоподателката за взетото от НС решение не е съществено нарушение на процедурата, което да доведе до незаконосъобразност на оспореното решение и отмяната му само на това основание. Допускането му е относимо единствено към началото на преклузивния срок за съдебното оспорване на решението, а както съдът вече посочи жалбата е подадена в срок.

Осъществено е обаче отменителното основание по чл.146, т.2 АПК-съществено нарушение на установената форма, по следните съображения:

От протокола от 21.06.23 година се установява, че от всички присъствали 16 члена на НС са се изказали 5-ма, а именно проф. д-р Н. М., доц. д-р С. Б., проф. д-р В. П., проф. д-р Б. Д. и доц. Д. К.. Изразените от тях становища са или неясни и бланкетни, или напълно нетносими (виж изказването на доц. Д. К.), а изглежда, ако изобщо нещо относимо е било обсъждано, то тава са само живописните етюди на кандидатите (виж изразеното становище от проф. В. П.:“Разгледах ги внимателно, малко нивото е не за такъв конкурс“).

Вярно е, както твърди защитата на ответника, че НС не е обвързан от решението на НЖ, защото то е само помощен орган. Съгласно ЗРАСРБ и правилника на висшето училище по неговото приложение академичната длъжност "главен асистент" се заема въз основа на конкурс и избор (последвани от назначаване от ръководителя на висшето училище). Следователно уредени са два отделни елемента от значение за заемане на тази академична длъжност, всеки от които е относително самостоятелен. Само при кумулативното осъществяване на двата етапа, първият от които е подготвителен, а вторият - решаващ, последвани от назначаване от ръководителя на висшето училище, се постига ефекта на заемането на длъжността. Невярно е обаче твърдението му, че НС не дължи мотиви при несъобразяване с решението на НЖ. Положението би било друго в обратната хипотеза, защото тогава се предполага, че решаващият орган- НС е възприел за свои мотивите на помощния орган. Когато обаче не ги възприеме, решаващият орган дължи собствени мотиви. Задължението за мотивираност на акта не отпада нито поради нормативно установеното тайно гласуване на членовете на НС, нито поради упражнената в условията на оперативна самостоятелност компетентност в съотв. със задължителната съдебна практика (ТР №4/22.04.2004 г. на ВАС). Действително Тълкувателно решение № 16/1975 г. на ОСГК на ВС допуска възможност мотивите да се съдържат и в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на акта. Обратно на поддържаната от ответника теза обаче, в случая в преписката такива не се съдържат. Липсва документ, който да е асоцииран към взетото от НС решение или да се съдържа в преписката и да обоснове взетото отрицателно спрямо предложението на НЖ решение на НС. В случая изобщо не са обсъдени нито условията на конкурса, определени от КС, нито показателите, установени в чл.46, ал.1-3 от ППЗРАСРБ и чл.42, ал.1 от Правилника на НХА за прилагане на ЗРАСРБ. Съгласно чл.46, ал.1 от ППЗРАСРБ, кандидатите за заемане на академичната длъжност "главен асистент" се оценяват по следните изисквания, ако са приложими за съответната област: 1. учебна работа: а) аудиторни и извънаудиторни занятия - използване на електронно обучение; б) работа със студенти и докторанти - съвместна работа със студенти в изследователски и творчески проекти; 2. изследователска и/или творческа работа, като ал.2 от същия допуска при научните специалности в областта на изкуствата

вместо изследователската работа да може да се оценява художественотворческата работа, но не и отпадане на оценяването по показателите по т.1 на ал.1 . В този смисъл е и разпоредбата на чл.42, ал.1 и ал.2 от Правилника на НХА за прилагане на ЗРАСРБ.

Нещо повече по повод подадено от членове на КС възражение срещу процесното решение е било проведено заседание на НС на 29.09.23 година. В съответствие със съдържанието на протокола от това заседание съдът не може да не се съгласи с доводите на процесуалния представител на жалбоподателката, че членовете на НС дори нямат съзнанието, че дължат мотиви за вземаните от тях решения.

Функцията на съдебния контрол не е да замести НС при осъществяването на дейността му, като изложи вместо него дължимите фактически основания, а и това е недопустимо. Целта на мотивите е да се разкрият съображенията, по които е издаден административния акт, което от една страна дава възможност на съда да упражни ефективен съдебен контрол върху законосъобразността на акта, а от друга осигурява такава възможност и на страните - адресати или заинтересовани от него своевременно да организират защитата си. Липсата на надлежни мотиви прави невъзможна и преценката за спазване на принципа съразмерност/пропорционалност в случая. Съгласно чл. чл. 6 АПК административните органи упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо. Принципите на пропорционалност и разумност са предписания, които ръководят прилагането на закона, така че да отговаря на конкретната ситуация по подходящ и пропорционален начин. Принципите на пропорционалност и разумност гарантират съгласуваност между прилагането на закона и постигането на целта му, като се гарантира неговата справедлива употреба. Липсата на мотиви води и до отсъствието на всякакви обективни гаранции срещу административен произвол. Произволът представлява нарушение на обективен критерий като мащаб за справедливост, а забраната за произвол е материалноправен компонент от съдържанието на правовата държава-чл.4, ал.1 от Конституцията на Република България. Важно е да се отбележи и това, че изискването за мотиви придобива още по-голяма тежест там, където компетентният орган разполага с възможност за преценка и

усмотрение, както е в процесния случай.

По изложените съображения съдът намери, че допуснатото тежко нарушение на установената форма-чл.59, ал.2 АПК обуславя отмяната на оспореното решение на основание по чл.146, т.2 АПК, като делото се върне на ответника-НС за ново произнасяне с надлежно мотивиран акт.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК правото на разноси е възникнало за жалбоподателя. То е своевременно упражнено, като преди приключване на устните състезания по делото е поискано присъждането им (чл.81 ГПК, вр. чл.144 АПК). Доказаните разноси на жалбоподателя са общо в размер на 1210 лева, от които 10 лева заплатена държавна такса и 1200 лева заплатено адвокатско възнаграждение за защита, осъществена от един адвокат. Предвид изготвянето на жалбата от процесуалния представител-адв. Б. и провеждането на две съдебни заседания с негово участие, обема на адм.преписка и тежестта от фактическа и правна страна на делото, съдът намери, че договореното и заплатено адвокатско възнаграждение е обосновано и справедливо, съотв. възражението на ответника за прекомерност- неоснователно.

Воден от гореизложеното, Административен съд София-град, II-ро отделение, 23-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение по т.5 по протокол от 21.06.2023 година на НС на Националната художествена академия, **като незаконосъобразно.**

ВРЪЩА делото като преписка на ответника-НС на НХА за ново произнасяне при спазване на указанията в мотивите към съдебното решение.

ОСЪЖДА Националната художествена академия да заплати на А. А. П. с ЕГН [ЕГН] сумата в размер на 1210 (хиляда двеста и десет) лева, разноси по делото.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд на

Република България.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него.

СЪДИЯ: